

สถานการณ์โรคโปลิโอและผลการเฝ้าระวังอาการอัมพาตกล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกเฉียบพลัน ในต่างประเทศ (Acute Flaccid Paralysis: AFP)

กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 9 ธันวาคม 2562 องค์การอนามัยโลก รายงานว่ามีผู้ป่วยยืนยันโรคโปลิโอทั่วโลก รวม 308 ราย เกิดจากการติดเชื้อโปลิโอสายพันธุ์ก่อโรคตามธรรมชาติ (Wild Polio) รวม 113 ราย โดยเป็นผู้ป่วยจาก 2 ประเทศ คือ อัฟกานิสถาน 22 ราย และปากีสถาน 91 ราย และเกิดจากเชื้อโปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์ (Circulating Vaccine Derived Poliovirus: cVDPV) รวม 195 ราย มาจากภูมิภาคเอเชีย 13 ราย และแอฟริกา 100 ราย ตามรายละเอียดดังนี้

- ภูมิภาคแอฟริกา ผู้ป่วยจากเชื้อโปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์ (Circulating Vaccine Derived Poliovirus: cVDPV) ส่วนใหญ่พบในประเทศแอลจีเรีย (60 ราย) รองลงมาพบในสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก (50 ราย) ไนจีเรีย (18 ราย) แอฟริกากลาง (16 ราย) ปากีสถาน (11 ราย) กานา (9 ราย) โซมาเลีย (3 ราย) โตโก (3 ราย) เอธิโอเปีย (3 ราย) ชาด (1 ราย) สาธารณรัฐเบนิน (1 ราย) แซมเบีย (1 ราย) และไนเจอร์ (1 ราย)

- ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกิดการระบาดซ้ำของโรคโปลิโอหลังจากที่มีการประกาศเป็นภูมิภาคปลอดจากโรคโปลิโอได้แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 (ค.ศ. 2000) แต่มีรายงานผู้ป่วยจากเชื้อโปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์ (Circulating Vaccine Derived Poliovirus: cVDPV) สายพันธุ์ที่ 2 จำนวน 1 ราย ในประเทศจีนในเดือนเมษายน 2562

- ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกิดการระบาดซ้ำของโรคโปลิโอหลังจากที่มีการประกาศเป็นภูมิภาคปลอดจากโรคโปลิโอได้แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 (ค.ศ. 2014) โดยมีรายงานผู้ป่วยจากเชื้อโปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์ (Circulating Vaccine Derived Poliovirus: cVDPV) ในประเทศเมียนมา 6 ราย ประเทศมาเลเซีย 1 ราย ทั้ง 2 ประเทศ เกิดจากเชื้อโปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์ สายพันธุ์ที่ 1 และประเทศฟิลิปปินส์ จำนวน 6 ราย เกิดจากเชื้อโปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์ สายพันธุ์ที่ 2

เนื่องจากยังมีการรายงานผู้ป่วย wild polio และมีรายงานผู้ป่วยโปลิโอในประเทศเพื่อนบ้านของเรา การเพิ่มความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกเฉียบพลันจึงมีความสำคัญ โดยสถานการณ์การรายงานผู้ป่วย AFP ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 9 ธันวาคม 2562 พบว่า กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้ป่วย AFP จำนวน 249 ราย คิดเป็นอัตราการพบผู้ป่วย AFP คือ 2.22 ต่อประชากรแสนคน ที่อายุต่ำกว่า 15 ปี โดยจังหวัดที่มีรายงานผู้ป่วย AFP มากที่สุด ได้แก่ ระยอง 23 ราย รองลงมาคือ จันทบุรี 14 ราย และสุโขทัย 12 ราย

ในผู้ป่วย AFP ที่ได้รับรายงานทั้งหมดมีการเก็บอุจจาระได้ตามเกณฑ์ฯ คือ เก็บอุจจาระได้ 2 ตัวอย่าง ห่างกันอย่างน้อย 24 ชั่วโมง และเก็บภายใน 14 วันหลังเริ่มมีอาการอัมพาต จำนวน 182 ราย (ร้อยละ 73.09) เก็บอุจจาระไม่ได้ตามเกณฑ์ฯ จำนวน 67 ราย (ร้อยละ 26.91) ผู้ป่วย AFP ที่มีการเก็บอุจจาระมีผลการตรวจอุจจาระไม่พบไวรัสโปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์หรือสายพันธุ์ธรรมชาติ

ผู้ป่วย AFP มีการสอบสวนได้ตามเกณฑ์ฯ คือภายใน 48 ชั่วโมง จำนวน 240 ราย (ร้อยละ 96.39) และผู้ป่วย AFP ที่รายงานทั้งหมดครบรอบการติดตาม 229 ราย มีการติดตามอาการได้ตามเกณฑ์ฯ คือเมื่อครบ 60 วัน เพียง 118 ราย (ร้อยละ 51.53) เสียชีวิต 1 ราย (0.44) วินิจฉัยสุดท้าย Intraventricular brain tumor

อ้างอิง

1. International Society For Infectious Diseases [Internet]. Brookline: The Program for Monitoring Emerging Diseases; 2019 [cited 2019 DEC 09]. Available from: <https://promedmail.org/>
2. World Health Organization[Internet]. Geneva: Polio eradication; 2019 [cited 2019 DEC 9]. Available from: <http://polioeradication.org/polio-today/polio-now/this-week/>